

Wstępne informacje o wynikach egzaminu gimnazjalnego w 2014 r.

Województwo małopolskie

Egzamin gimnazjalny składał się z trzech części. W części humanistycznej gimnazjaliści rozwiązywali odrębne zestawy zadań z języka polskiego oraz historii i wiedzy o społeczeństwie, a w części matematyczno-przyrodniczej – odrębne zestawy zadań z matematyki oraz przedmiotów przyrodniczych: biologii, chemii, fizyki i geografii. W trzeciej części egzaminu uczniowie rozwiązywali zestawy zadań z języka obcego nowożytnego albo tylko na poziomie podstawowym, albo na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Wyniki tegorocznego egzaminu pokazują, że uczniowie bardzo dobrze poradzili sobie z zadaniami wymagającymi wyszukania informacji w różnych tekstach kultury występujących w arkuszu z języka polskiego (por. [tutaj](#)) oraz historii i wiedzy o społeczeństwie (por. [tutaj](#)). Z matematyki wykazali się umiejętnością odczytywania i wykorzystywania informacji z tekstu i rysunku (por. [tutaj](#)), a z przedmiotów przyrodniczych – umiejętnością interpretowania danych przedstawionych na wykresie (por. [tutaj](#)). Gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka angielskiego, niemieckiego oraz hiszpańskiego na poziomie podstawowym najlepiej poradzili sobie z rozwiązaniem zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu (por. [tutaj](#)); w przypadku języka rosyjskiego, francuskiego i włoskiego uzyskali najwyższe wyniki z części arkusza sprawdzającej znajomość funkcji językowych (por. [tutaj](#)). Na poziomie rozszerzonym większość uczniów dobrze poradziła sobie z wyszukiwaniem szczegółowych informacji w tekstach pisanych.

Egzamin wskazał również umiejętności, które gimnazjaliści opanowali słabiej. Trudność sprawiły uczniom zadania sprawdzające funkcjonalne wykorzystanie wiadomości z zakresu świadomości językowej i teorii literatury (por. [tutaj](#)) oraz zadania dotyczące chronologii historycznej (por. [tutaj](#)). Z matematyki najtrudniejsze okazało się zadanie wymagające przeprowadzenia samodzielnego rozumowania matematycznego (por. [tutaj](#)), a z chemii – wnioskowania o wyniku reakcji na podstawie zamieszczonych informacji (por. [tutaj](#)). We wszystkich językach obcych nowożytnych największą trudność sprawiło zdającym poprawne stosowanie środków językowych, a w przypadku języka angielskiego, niemieckiego i rosyjskiego – także tworzenie wypowiedzi pisemnej (por. [tutaj](#)).

Informacja dotycząca słabszych stron uczniów bez wątpienia będzie dla nauczycieli cenną wskazówką na temat zagadnień, którym należy poświęcić więcej uwagi w pracy z kolejnymi rocznikami gimnazjalistów. Służyć temu może analiza wyników poszczególnych zadań dokonywana przez zespoły nauczycielskie danej grupy przedmiotów w każdej szkole.

Szczegółowe informacje dotyczące wyników tegorocznego egzaminu gimnazjalnego będą dostępne w sprawozdaniu, które zostanie opublikowane na stronach internetowych CKE i OKE 25 sierpnia br.

* * *

Na kolejnych stronach przedstawiamy podstawowe dane statystyczne dotyczące egzaminu gimnazjalnego w 2014 r. oraz przykładowe zadania z poszczególnych zakresów / poziomów wraz z krótkim ich omówieniem. Zadania zostały wybrane tak, aby zilustrować umiejętności, które gimnazjaliści opanowali dobrze lub bardzo dobrze, oraz takie, które opanowali słabiej.

Do egzaminu gimnazjalnego w kwietniu br. przystąpiło ponad 34 tysiące uczniów klas III. W TABELI 1. przedstawiono liczbę uczniów, którzy rozwiązywali zadania w arkuszu w wersji standardowej oraz w arkuszach dostosowanych do potrzeb uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, niewidzących i słabowidzących, niesłyszących i słabosłyszących oraz z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

TABELA 1. LICZBA UCZNIÓW PRZYSTĘPUJĄCYCH DO EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W KWIETNIU 2014 R.

Część egzaminu i zakres / poziom	Zestaw zadań w wersji standardowej	Zestaw zadań w wersji dostosowanej	Razem
Część humanistyczna z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie	34 232 uczniów	557 uczniów	34 789 uczniów
Część humanistyczna z zakresu języka polskiego	34 230 uczniów	558 uczniów	34 788 uczniów
Część matematyczno-przyrodnicza z zakresu przedmiotów przyrodniczych	34 230 uczniów	558 uczniów	34 788 uczniów
Część matematyczno-przyrodnicza z zakresu matematyki	34 229 uczniów	558 uczniów	34 787 uczniów
Część z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym	34 220 uczniów	553 uczniów	34 773 uczniów
Część z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym	31 050 uczniów	154 uczniów	31 204 uczniów

Pozostali uczniowie przystąpili do egzaminu gimnazjalnego w czerwcu br.¹ albo byli zwolnieni z obowiązku przystąpienia do egzaminu gimnazjalnego na warunkach określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej².

Zadania we wszystkich zestawach sprawdzały, w jakim stopniu gimnazjaliści spełniają wymagania ogólne i szczegółowe z zakresu dziewięciu przedmiotów egzaminacyjnych określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu edukacyjnego. Poszczególne zadania w zestawach egzaminacyjnych mogły również – w myśl zasady kumulatywności przyjętej w podstawie – odnosić się do wymagań przypisanych do wcześniejszych etapów edukacyjnych (I i II). W TABELI 2. przedstawiono podstawowe informacje dotyczące formatu zestawów zadań z sześciu zakresów.

¹ Wyniki egzaminacyjne uczniów, którzy przystąpili do egzaminu gimnazjalnego w czerwcu, nie zostały uwzględnione w niniejszym zestawieniu.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, ze zm.).

TABELA 2. FORMAT ZESTAWÓW ZADAŃ EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W 2014 R.

Część egzaminu i zakres / poziom	Krótka charakterystyka zestawu zadań
Część humanistyczna z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie	Zestaw standardowy zawierał 24 zadania zamknięte, w tym 20 zadań z historii i 4 zadania z wiedzy o społeczeństwie. Dominowały zadania wyboru wielokrotnego, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi. Były także zadania, które miały inną formę, np. typu prawda-falsz oraz na dobieranie.
Część humanistyczna z zakresu języka polskiego	Zestaw standardowy zawierał 22 zadania, w tym 20 zadań zamkniętych i 2 zadania otwarte. Wśród zadań zamkniętych dominowały zadania wyboru wielokrotnego, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi. Wystąpiły również zadania, w których uczeń musiał ocenić prawdziwość podanych stwierdzeń lub uzasadnić poprawność wybranej odpowiedzi. Zadania otwarte wymagały od gimnazjalistów uzasadnienia wyboru fotografii, która najlepiej ilustruje poglądy autora na czytanie książek oraz napisania rozprawki na temat, czy ciekawość ułatwia życie człowiekowi, czy też je utrudnia.
Część matematyczno-przyrodnicza z zakresu przedmiotów przyrodniczych	Zestaw standardowy zawierał 24 zadania zamknięte i składał się z czterech części przedmiotowych: biologii, chemii, fizyki i geografii. Każdy z przedmiotów reprezentowany był przez sześć zadań różnego typu: wyboru wielokrotnego, prawda-falsz, na dobieranie.
Część matematyczno-przyrodnicza z zakresu matematyki	Zestaw standardowy zawierał 23 zadania, w tym 20 zadań zamkniętych i 3 zadania otwarte. Wśród zadań zamkniętych dominowały zadania wyboru wielokrotnego. Cztery zadania miały inną formę: w trzech z nich należało ocenić prawdziwość podanych stwierdzeń, a w jednym – wybrać poprawną odpowiedź i odpowiedni argument ją uzasadniający. Zadania otwarte wymagały od gimnazjalistów samodzielnego sformułowania rozwiązania.
Część z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym	Zestaw standardowy zawierał 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda-falsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w jedenaście wiązek. Zadania sprawdzały rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych.
Część z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym	Zestaw standardowy zawierał 20 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda-falsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w pięć wiązek. Zadania zamknięte sprawdzały rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych. Zestaw zawierał również 10 zadań otwartych z luką, sprawdzających umiejętność stosowania środków językowych oraz jedno zadanie otwarte krótkiej odpowiedzi, w którym uczeń musiał stworzyć krótki e-mail.

Rozkłady wyników uczniów i parametry statystyczne rozkładu wyników są dostępne [tutaj](#).

Wyniki egzaminu gimnazjalnego w zależności od lokalizacji szkoły są dostępne [tutaj](#).

Na zaświadczeniu o szczegółowych wynikach egzaminu zostanie podany wynik procentowy oraz wynik na skali centylowej dla każdego zakresu / poziomu egzaminu gimnazjalnego, do których uczeń przystąpił.

- **Wynik procentowy** określa odsetek punktów (zaokrąglony do liczby całkowitej), które zdający zdobył za zadania z danego zakresu / poziomu.
- **Wynik centylowy** określa odsetek liczby gimnazjalistów (zaokrąglony do liczby całkowitej), którzy uzyskali z danego zakresu / poziomu wynik taki sam lub niższy niż zdający.

Na przykład uczeń, który z języka polskiego uzyskał 78% punktów możliwych do zdobycia (wynik procentowy), dowie się z zaświadczenia, że wynik taki sam lub niższy uzyskało 73% wszystkich zdających (wynik centylowy), co oznacza, że wynik wyższy uzyskało 27% zdających. Wynik centylowy umożliwia porównanie swojego wyniku z wynikami uczniów w całym kraju.

W TABELI 3. przedstawiono skalę staninową średnich wyników szkół z egzaminu gimnazjalnego w 2014 r.

TABELA 3. SKALA STANINOWA ŚRĘDNIH WYNIKÓW SZKÓŁ (W %) Z EGZAMINU GIMNAZJALNEGO W 2014 R.

Stanin	Historia i wiedza o społeczeństwie	Język polski	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Język angielski na poziomie podstawowym	Język niemiecki na poziomie podstawowym
1	29,2–41,8	16,8–40,5	24,6–34,5	10,8–20,7	22,2–37,8	26,5–36,5
2	41,9–50,2	40,6–56,4	34,6–42,3	20,8–32,9	37,9–48,7	36,6–40,8
3	50,3–53,9	56,5–61,5	42,4–46,1	33,0–38,7	48,8–55,2	40,9–45,0
4	54,0–56,5	61,6–65,1	46,2–49,0	38,8–43,1	55,3–60,8	45,1–49,6
5	56,6–59,2	65,2–68,7	49,1–52,1	43,2–47,5	60,9–66,9	49,7–54,6
6	59,3–62,3	68,8–72,0	52,2–55,3	47,6–52,4	67,0–73,5	54,7–60,1
7	62,4–66,0	72,1–76,0	55,4–59,7	52,5–59,1	73,6–81,6	60,2–67,5
8	66,1–73,4	76,1–82,1	59,8–68,9	59,2–72,1	81,7–92,8	67,6–76,8
9	73,5–90,2	82,2–93,2	69,0–95,3	72,2–97,2	92,9–99,3	76,9–100,0

Uwaga! Pominięto placówki liczące mniej niż 5 uczniów.

CZEŚĆ HUMANISTYCZNA Z ZAKRESU HISTORII I WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

Egzamin gimnazjalny z części humanistycznej z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie wymagał od zdających wykazania się umiejętnościami: analizy i interpretacji historycznej, wyszukiwania oraz porównywania informacji pozyskanych z różnych źródeł – tekstów, map, tablic genealogicznych oraz ilustracji. Za rozwiązanie zadań gimnazjaliści uzyskali średnio 61% punktów.

Najłatwiejsze dla uczniów okazało się zadanie 3. dotyczące interpretacji tekstu popularnonaukowego.

Tekst do zadania 3.

Walki gladiatorów kojarzą się ze wspaniałymi amfiteatrami. Jednak zanim zaczęto wznosić przystosowane do tego rodzaju widowisk budowle, walki gladiatorów miały już swoją długą, dawną tradycję. Początki tych walk różnie naświetlano, jednak jako najbardziej prawdopodobne przyjmuje się wyjaśnienie Festusa*: według niego istniał pierwotnie zwyczaj zabijania na grobach zasłużonych żołnierzy ludzi skazanych na śmierć.

* Festus – historyk (żył w latach 320–379).

Na podstawie: L. Winniczuk, *Ludzie, zwyczaje i obyczaje* [...], Warszawa 2012.

Zadanie 3. (0–1)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Powyższy tekst opisuje zjawiska związane z kręgiem cywilizacji

- A. starożytnej Mezopotamii.
- B. starożytnego Rzymu.**
- C. starożytnego Izraela.
- D. starożytnego Egiptu.

W zadaniu tym sprawdzano, czy uczeń potrafi właściwie zinterpretować tekst źródłowy. Opisane zjawiska należało umieścić w odpowiednim kręgu cywilizacyjnym – wskazać właściwe państwo starożytne spośród wymienionych, którego dotyczył przedstawiony zwyczaj. Zadanie poprawnie rozwiązało 90% uczniów.

Trudność sprawiło uczniom zadanie 13. dotyczące chronologii historycznej.

Zadanie 13. (0–1)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Szereg, w którym uporządkowano chronologicznie wydarzenia dotyczące Rzeczypospolitej w dobie stanisławowskiej, to

- A. podpisanie II rozbioru Polski → uchwalenie *Konstytucji 3 maja* → zawiązanie konfederacji targowickiej.
- B. uchwalenie *Konstytucji 3 maja* → zawiązanie konfederacji targowickiej → podpisanie II rozbioru Polski.**
- C. zawiązanie konfederacji targowickiej → uchwalenie *Konstytucji 3 maja* → podpisanie II rozbioru Polski.
- D. uchwalenie *Konstytucji 3 maja* → podpisanie II rozbioru Polski → zawiązanie konfederacji targowickiej.

Wykonując polecenie zdający miał wykazać się umiejętnością sytuowania w czasie wydarzeń historycznych. Należało wybrać szereg, w którym wydarzenia te były uporządkowane chronologicznie. Aby dokonać prawidłowego wyboru uczeń powinien połączyć podane fakty w ciąg przyczynowo-skutkowy. Tylko 28% piszących wykonało to zadanie poprawnie.

Spośród zadań z wiedzy o społeczeństwie łatwym było zadanie 21. dotyczące znajomości procedur funkcjonujących w demokracji.

Ilustracja do zadania 21.

Tablica przed wjazdem do Leśnicy na Opolszczyźnie

Źródło: www.polskieradio.pl

Zadanie 21. (0–1)

Dokończ poniższe zdanie – wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Możliwość wprowadzenia nazewnictwa miejscowości ukazanego na tablicy oraz języka pomocniczego w gminie to ustawowe nawiązanie do przepisu *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*, w którym stwierdzono, że:

- A. „Każdemu zapewnia się wolność poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyboru miejsca zamieszkania i pobytu.”
- B. „Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.”
- C. „Rzeczpospolita Polska zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury.”
- D. „Rzeczpospolita Polska może na podstawie umowy międzynarodowej przekazać organizacji międzynarodowej lub organowi międzynarodowemu kompetencje organów władzy państwowej w niektórych sprawach.”

W zadaniu sprawdzano, czy gimnazjaliści potrafią wybrać właściwy przepis *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* regulujący możliwość umieszczania na tablicy nazwy miejscowości w dwóch językach. Zadanie poprawnie rozwiązało 73% zdających.

Trudność sprawiło uczniom zadanie 22. sprawdzające znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.

Zadanie 22. (0–3)

Do każdego aktu prawnego przyporządkuj odpowiedni organ władzy, który go tworzy – wybierz spośród oznaczonych literami A–D. W każdym wierszu tabeli zaznacz literę, którą oznaczono wybrany organ władzy.

22.1.	Uchwała [...] w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki takiej opłaty.	A	B	C	D
22.2.	Postanowienie [...] w sprawie zarządzania wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.	A	B	C	D
22.3.	Rozporządzenie [...] w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków.	A	B	C	D

- A.** Sejm
- B.** Prezydent Rzeczypospolitej
- C.** Rada gminy
- D.** Rada Ministrów

W zadaniu sprawdzano, czy uczeń potrafi przedstawione w tabeli akty prawne przyporządkować odpowiednim organom władzy w Polsce, które je tworzą. W przypadku uchwały i postanowienia prawidłowych odpowiedzi udzieliło odpowiednio 65% i 60% gimnazjalistów, a tylko 37% zdających wskazało Radę Ministrów, jako organ tworzący „Rozporządzenie [...] w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków”.

CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA Z ZAKRESU JĘZYKA POLSKIEGO

Za rozwiązanie zadań z zakresu języka polskiego gimnazjaliści uzyskali średnio 71% punktów. Uczniowie najlepiej poradzi sobie z zadaniami zamkniętymi, które sprawdzały odbiór tekstów kultury i wykorzystywanie zawartych w nich informacji. Bez problemu wyszukiwali w tekście publicystycznym lub literackim informacje podane wprost lub pośrednio. Jeśli jednak odpowiedź wymagała dokładniejszej analizy tekstu i samodzielnego sformułowania odpowiedzi zawierającej krytyczną ocenę faktów, zadanie okazywało się zdecydowanie trudniejsze.

Opisaną powyżej sytuację dobrze ilustrują przykłady zadań do tekstu na podstawie felietonu Juliana Barnes'a *Życie wśród książek*.

Bardzo łatwe dla gimnazjalistów okazało się zadanie 12. Poprawnie rozwiązało je 93% uczniów.

Zadanie 12. (0–1)

Która informacja dotycząca dzieciństwa bohatera tekstu jest falszywa? Zaznacz **F** we właściwym miejscu.

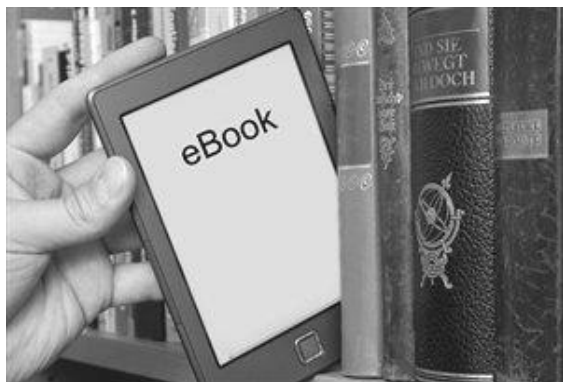
1.	Rodzice nauczyli go szacunku do książek.	F
2.	Jego rodzina utrzymywała się ze sprzedaży książek.	F
3.	Ograniczony dostęp do telewizji przyczynił się do rozwoju jego zainteresowań literaturą.	F

Zadanie sprawdzało, czy uczeń potrafi na podstawie tekstu autobiograficznego zweryfikować prawdziwość podanych faktów z życia pisarza. Aby zadanie poprawnie wykonać, należało wyszukać w tekście właściwe informacje i je ocenić. Umiejętność ta jest niezbędna, by świadomie i samodzielnie analizować i interpretować teksty kultury, rozumieć ich treść i odróżniać rzeczy istotne od nieistotnych.

Z kolejnymi zadaniami do tekstu *Życie wśród książek* uczniowie poradzi sobie równie dobrze jak z zadaniem 12. Pytano w nich o stosunek autora do książek, o jego poglądy na czytelnictwo. Zebrane i uporządkowane w ten sposób informacje miały pomóc uczniom w rozwiązaniu zadania 17., które okazało się dla gimnazjalistów zdecydowanie trudniejsze od pozostałych.

Zadanie 17. (0–2)

Które zdjęcie wybrałabyś/wybrałbyś jako ilustrację do tekstu *ŻYCIE WŚRÓD KSIĄŻEK*? Uzasadnij swój wybór. W argumentacji odwołaj się do tekstu. Nie cytuj sformułowań z arkusza i nie oceniaj walorów artystycznych zdjęć.

Zdjęcie 1.

Zdjęcie 2.

W zadaniu 17. – krótkiej odpowiedzi – uczeń musiał wskazać jedną z dwóch fotografii i samodzielnie sformułować powiązany z tekstem argument uzasadniający wybór. Sprawdzano zatem, czy potrafi posłużyć się uzyskanymi wcześniej informacjami do wyrażenia własnej opinii i udowodnienia jej słuszności. To ważna umiejętność, bo niezbędna w uczeniu się i przydatna w różnych sytuacjach życiowych. Za wykonanie zadania uczniowie otrzymali średnio 66% punktów możliwych do uzyskania.

Wyniki egzaminu wskazują, że uczniowie mają problemy z określeniem funkcji środków stylistycznych i językowych użytych w tekście. Zadania badające funkcjonalne, świadome posługiwanie się językiem okazały się bowiem dla tegorocznych gimnazjalistów najtrudniejsze. Na przykład zadanie 5. poprawnie rozwiązała nieco ponad połowa zdających.

Zadanie 5. (0–1)

Oceń, czy poniższe informacje dotyczące funkcji pytań w pierwszym akapicie tekstu są prawdziwe. Wybierz T, jeśli informacja jest prawdziwa, lub N – jeśli jest fałszywa.

1.	Podkreślają przekonanie autora o słuszności wyboru miejsca zamieszkania.	T	N
2.	Nadają wypowiedzi zabarwienie emocjonalne.	T	N

Zadanie to sprawdzało, czy uczeń potrafi właściwie określić funkcje pytań retorycznych, którymi autor reportażu zakończył swoją myśl w pierwszym akapicie. Pytania te wyrażają nie tylko przekonanie autora o słuszności podjętej decyzji co do wyboru miejsca zamieszkania, ale podkreślają także jego emocje zasygnalizowane w zdaniu poprzedzającym „A ja chcę żyć w mieście afrykańskim, przy ulicy afrykańskiej, w afrykańskim domu”. Zatem oba stwierdzenia dotyczące funkcji pytań w pierwszym akapicie tekstu są prawdziwe.

CZĘŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW PRZYRODNICZYCH

Egzamin gimnazjalny z zakresu przedmiotów przyrodniczych obejmował zadania z biologii, chemii, fizyki i geografii, sprawdzające między innymi umiejętność wnioskowania, posługiwania się metodą naukową oraz opisem doświadczenia. Za rozwiązanie zadań z zakresu przedmiotów przyrodniczych uczniowie uzyskali średnio 54% punktów.

BIOLOGIA

Najłatwiejszym dla uczniów było zadanie 6. sprawdzające umiejętność analizy informacji z odwołaniem do wiedzy dotyczącej dziedziczenia cech.

Zadanie 6. (0–2)

W tabeli przedstawiono informacje dotyczące dziedziczenia grup krwi w pewnej rodzinie.

Allele ojca \ Allele matki	I^A	I^B
I^A	$I^A I^A$	$I^A I^B$
i	$I^A i$	$I^B i$

6.1. Jakie grupy krwi mają rodzice? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. Obydwoje rodzice mają grupę krwi A.
- B. Ojciec ma grupę krwi A, matka – 0.
- C. **Matka ma grupę krwi A, ojciec – AB.**
- D. Ojciec ma grupę krwi AB, matka – 0.

6.2. Jakie jest prawdopodobieństwo urodzenia się w tej rodzinie dziecka z grupą krwi A? Wybierz odpowiedź spośród podanych.

- A. 25%
- B. **50%**
- C. 75%
- D. 100%

Powyższe zadanie sprawdzało, czy uczeń potrafi zastosować wiedzę dotyczącą zasad dziedziczenia grup krwi u człowieka. Informacje niezbędne do jego rozwiązania zostały podane w tabeli. Gimnazjalista powinien jedynie rozumieć podstawowe pojęcia genetyczne i na tej podstawie określić genotyp matki i ojca oraz prawdopodobieństwo urodzenia się dziecka z określoną grupą krwi. Zadanie poprawnie rozwiązało 68% uczniów.

Wiedza dotycząca genetyki i zagadnień z nią związanych jest ważna, ponieważ uczeń będzie na niej bazował w szkole ponadgimnazjalnej, omawiając zagadnienia związane z inżynierią genetyczną czy biotechnologią.

Najtrudniejsze z biologii było zadanie 4., które sprawdzało ogólną wiedzę na temat różnorodności biologicznej i podstawowych procesów biologicznych.

Zadanie 4. (0–1)

Insulina i glukagon to hormony regulujące poziom cukru we krwi.

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1. albo 2.

Insulina

A.	obniża poziom cukru we krwi,	ponieważ	1.	powoduje rozpad glikogenu na cząsteczki glukozy i wydzielenie jej do krwi.
B.	podwyższa poziom cukru we krwi,		2.	pobudza komórki wątroby i mięśni do wchłaniania glukozy i przekształcania jej w glikogen.

Współdziałanie insuliny i glukagonu to przykład regulacji hormonalnej u człowieka. Nie jest to wiedza tylko teoretyczna, ponieważ coraz więcej młodych osób poniżej 30 roku życia zapada na cukrzycę insulinozależną. Dlatego wiedza o tych hormonach ma znaczenie w edukacji na rzecz zdrowia. Zadanie okazało się dla uczniów trudne – rozwiązało je poprawnie 43% uczniów.

Łatwym dla uczniów okazało się zadanie 7., które dotyczyło doświadczenia.

Zadanie 7. (0–1)

W tabeli przedstawiono informacje dotyczące gęstości wybranych substancji gazowych w temperaturze 25 °C i pod ciśnieniem 1013 hPa.

Substancja	Gęstość $\left(\frac{\text{g}}{\text{dm}^3}\right)$
wodór	0,082
powietrze	1,185

Na podstawie: W. Mizerski, *Tablice chemiczne*, Warszawa 2004.

Który rysunek przedstawia właściwy sposób zbierania wodoru? Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie 1. albo 2.

Rysunek I

Rysunek II

A.	Rysunek I,	ponieważ wodor jest gazem	1.	o gęstości większej od gęstości powietrza.
B.	Rysunek II,		2.	o gęstości mniejszej od gęstości powietrza.

Zadanie sprawdzało, czy uczeń na podstawie informacji podanych w tabeli potrafi wybrać rysunek ilustrujący właściwy sposób zbierania wodoru i uzasadnić swój wybór. Umiejętność planowania i przeprowadzania prostych doświadczeń jest ważna, ponieważ są one podstawą lepszego zrozumienia zjawisk zachodzących w przyrodzie. Z zadaniem poradziło sobie 67% uczniów.

Trudne dla gimnazjalistów okazało się zadanie 9. dotyczące pozyskiwania i przetwarzania informacji oraz zastosowania nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów.

Zadanie 9. (0–1)

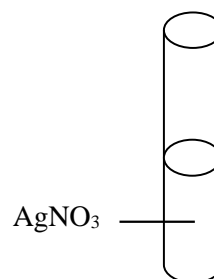
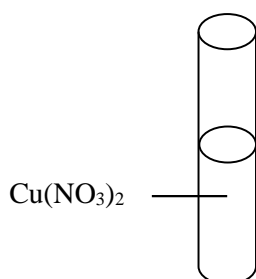
W tabeli przedstawiono rozpuszczalność soli i wodorotlenków w wodzie.

Jony	Na ⁺	K ⁺	Mg ²⁺	Ag ⁺	Cu ²⁺
OH ⁻	R	R	N	N	N
Br ⁻	R	R	R	N	R
NO ₃ ⁻	R	R	R	R	R

R – rozpuszczalny, N – nierozpuszczalny

Na podstawie: T. Szymczyk, S. Rabiej, A. Pielesz, J. Desselberger, *Tablice chemiczne*, Warszawa 2003.

W dwóch probówkach znajdują się wodne roztwory soli.

Korzystając z tabeli rozpuszczalności, wybierz spośród podanych jedną substancję, której dodanie powoduje wytrącenie osadu w każdej z tych probówek.

A. KBr

B. Mg(NO₃)₂

C. HBr

D. NaOH

W zadaniu sprawdzano umiejętność analizy jednego z podstawowych źródeł informacji chemicznej, jakim jest tablica rozpuszczalności wybranych wodorotlenków i soli w wodzie. W celu ułatwienia jego rozwiązania zamieszczono fragment zawierający tylko te jony, które występują w podanych roztworach. Z zadaniem poradziło sobie 39% uczniów.

FIZYKA

Najłatwiejszym z fizyki było dla uczniów zadanie 17. Jego rozwiązanie wymagało powiązania wiedzy teoretycznej z sytuacją praktyczną.

Zadanie 17. (0–1)

Co dzieje się z ciśnieniem, które człowiek wywiera na podłoże podczas zmiany pozycji ciała z leżącej na stojącą? Wybierz odpowiedź A, B albo C oraz jej uzasadnienie 1. albo 2.

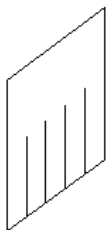
A.	Rośnie,	ponieważ	1.	ciężar ciała się nie zmienił w wyniku zmiany pozycji.
B.	Maleje,		2.	maleje pole powierzchni nacisku ciała na podłoże.
C.	Nie zmienia się,			

Zadanie sprawdzało umiejętność posługiwania się pojęciem ciśnienia. Uczeń powinien stwierdzić, że podczas zmiany pozycji ciała z leżącej na stojącą ciężar człowieka nie zmienia się, ale zmniejsza się pole powierzchni, na którą człowiek wywiera nacisk. Uwzględnienie tych zależności w odniesieniu do ciśnienia skutkowało wyborem poprawnej odpowiedzi i właściwego jej uzasadnienia. Z zadaniem poradziło sobie 56% gimnazjalistów.

Trudne dla uczniów okazało się zadanie 16., które sprawdzało umiejętność przeprowadzania doświadczeń i wyciągania wniosków z otrzymanych wyników.

Zadanie 16. (0–1)

Worek wykonany z folii ponacinano na paski (rysunek 1.), a następnie potarto go wełnianym szalikiem. Część pasków wychyliła się do przodu, a część – do tyłu (rysunek 2.).

Rysunek 1.

Rysunek 2.

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Paski folii sąsiadujące ze sobą naelektryzowały się jednoimiennie.	P	F
Podczas pocierania szalik i folia naelektryzowały się jednoimiennie.	P	F

Zadanie dotyczyło prostego doświadczenia – elektryzowania ciał przez pocieranie. Na podstawie opisu wykonanych czynności i uzyskanych efektów sprawdzano, czy uczeń, wykorzystując wiedzę dotyczącą tego zjawiska potrafi ocenić prawdziwość zdań opisujących wyniki doświadczenia. Ze zjawiskiem elektryzowania ciał oraz wzajemnym oddziaływaniem ładunków elektrycznych mamy do czynienia na co dzień, np. czesząc włosy grzebieniem, pocierając butami o wykładzinę z tworzywa sztucznego, czy chwytając klamkę u drzwi. Doświadczenie opisane w zadaniu jest zapisane

w podstawie programowej jako jedno z tych, które powinny być wykonane przez uczniów samodzielnie lub jako pokaz. Zadanie poprawnie rozwiązało 51% zdających.

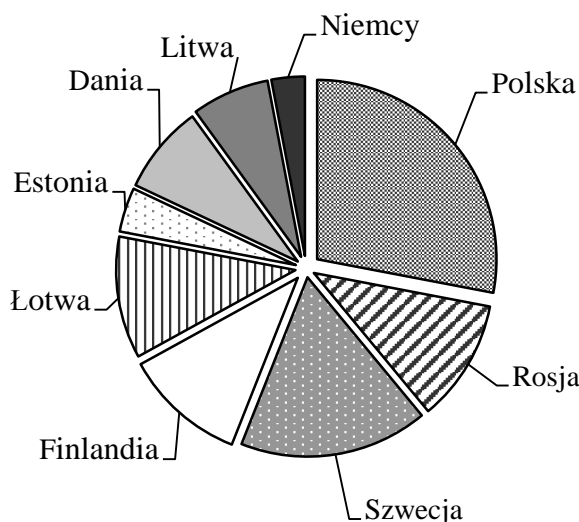
W szkole należy wykonywać jak najwięcej doświadczeń, posługując się możliwie prostymi przedmiotami codziennego użytku, aby fizyka była kojarzona jako przedmiot doświadczalny powiązany z rzeczywistością.

GEOGRAFIA

Umiarkowanie trudne było dla uczniów zadanie 24., które sprawdzało ważną umiejętność praktyczną – korzystania z różnych źródeł informacji geograficznej.

Zadanie 24. (0–1)

Na diagramie kołowym przedstawiono procentowy udział państw w zanieczyszczeniu wód Morza Bałtyckiego związkami azotu w 2008 r.

Na podstawie danych HELCOM

Oceń prawdziwość poniższych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest fałszywe.

Państwa położone na południe i wschód od Bałtyku wprowadzają ponad połowę związków azotu zanieczyszczających jego wody.	P	F
Udział związków azotu wprowadzanych do Bałtyku przez każde z państw jest proporcjonalny do powierzchni tego państwa.	P	F

W zadaniu sprawdzano wiadomości dotyczące państw położonych nad Morzem Bałtyckim. Poprawne wykonanie zadania wymagało oszacowania powierzchni państw nadbałtyckich oraz zlokalizowania tych, które są położone na południe i wschód od Bałtyku. Ta wiedza wystarczyła, aby w oparciu o dane przedstawione na diagramie ocenić prawdziwość podanych zdań. Z zadaniem poradziło sobie 72% gimnazjalistów.

Trudne było dla uczniów zadanie 23. sprawdzające stosowanie wiedzy i umiejętności geograficznych w praktyce.

Zadanie 23. (0–2)

Poniżej wymieniono wybrane atrakcje turystyczne Polski.

Zaznacz w każdym wierszu tabeli literę, którą oznaczono atrakcję turystyczną charakterystyczną dla każdego z wymienionych regionów. Wybierz odpowiedzi spośród podanych.

- A.** Gołoborza na Łysej Górze, będące następstwem wietrzenia mrozowego.
- B.** Masyw Giewontu, kojarzony z sylwetką śpiącego rycerza.
- C.** Rozległe górskie łąki, zwane połoninami, np. Połonina Caryńska.
- D.** Śnieżka (1602 m n.p.m.), z której można podziwiać wspaniałą panoramę.
- E.** Fantastyczne kształty ostańców wapiennych, np. Maczuga Herkulesa, Igła Deotymy.

	Krainy geograficzne	Atrakcje turystyczne				
23.1.	Góry Świętokrzyskie	A	B	C	D	E
23.2.	Wyżyna Krakowsko-Częstochowska	A	B	C	D	E

W zadaniu sprawdzano wiadomości dotyczące walorów turystycznych charakterystycznych dla dwóch regionów geograficznych Polski. Mimo że sprawdzane treści są określone w wymaganiach szczegółowych podstawy programowej dla II i III etapu edukacyjnego, tylko 34% gimnazjalistów wskazało gołoborza na Łysej Górze jako atrakcję turystyczną Gór Świętokrzyskich, a 61% zdających – fantastyczne kształty ostańców wapiennych jako atrakcję Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej.

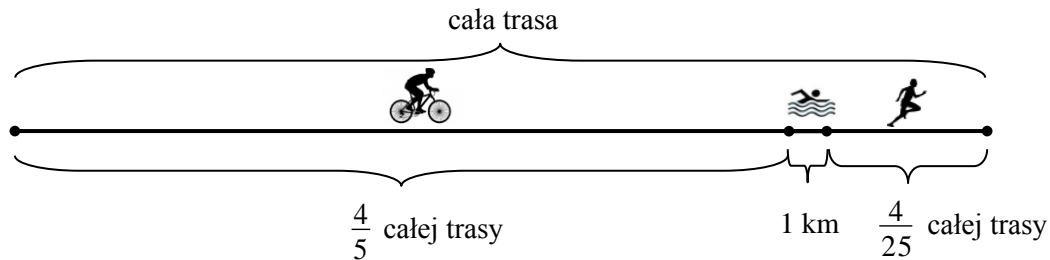

CZEŚĆ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZA Z ZAKRESU MATEMATYKI

Za rozwiązanie zadań z zakresu matematyki gimnazjaliści uzyskali średnio 50% punktów możliwych do zdobycia. Jednym z najłatwiejszych okazało się zadanie 6., w którym uczeń powinien wykazać się umiejętnością odczytywania i wykorzystywania informacji.

Zadanie 6. (0–1)

W zawodach sportowych każdy zawodnik miał pokonać trasę składającą się z trzech części. Pierwszą część trasy zawodnik przejechał na rowerze, drugą część – prowadzącą przez jezioro – przepłynął, a trzecią – przebiegł. Na rysunku przedstawiono schemat tej trasy.

Na podstawie informacji wybierz zdanie prawdziwe.

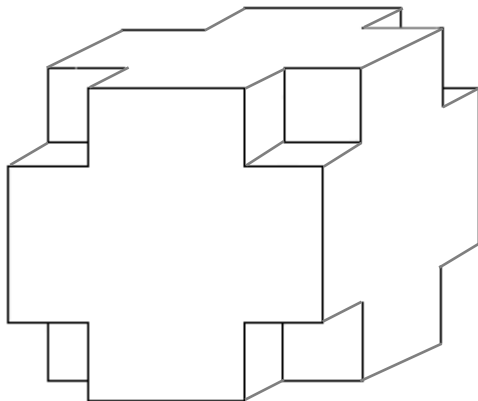
- A. Cała trasa miała długość 50 km.
- B. Zawodnik przebiegł 8 km.
- C. Odległość, którą zawodnik przebiegł, była o 4 km większa od odległości, którą przepłynął.
- D. **Odległość, którą zawodnik przejechał na rowerze, była 5 razy większa od odległości, którą przebiegł.**

Zadanie, którego treść nawiązuje do sytuacji praktycznej, sprawdzało umiejętność odczytywania i interpretowania informacji przedstawionych w formie opisu i rysunku. Uzyskany przez uczniów wynik (69% punktów) świadczy o tym, że gimnazjaliści dobrze radzą sobie z wykorzystywaniem podanych informacji.

Dużo więcej trudności sprawiło zdającym rozwiązanie zadania 23., w którym musieli wykazać się umiejętnością przeprowadzenia prostego rozumowania matematycznego i użycia właściwej strategii – stanowiących istotne wymagania ogólne podstawy programowej z matematyki.

Zadanie 23. (0–3)

Z sześcianu zbudowanego z 64 małych sześcianów o krawędzi 1 cm usunięto z każdego narożnika po jednym małym sześcianie (patrz rysunek). Oblicz pole powierzchni powstałej bryły i porównaj je z polem powierzchni dużego sześcianu. Zapisz obliczenia.

Zadanie można było rozwiązać różnymi sposobami, ale każdy z nich wymagał od uczniów znajomości własności sześcianu oraz wyobraźni przestrzennej. Jeden ze sposobów polegał na obliczeniu oraz porównaniu ze sobą pól powierzchni sześcianu i powstałej bryły. Rozwiązując innym sposobem, wystarczyło obliczyć pole powierzchni sześcianu i po zauważeniu, że usunięcie z jego narożników małych sześcianów nie powoduje zmiany pola powierzchni, uzasadnić równość pól obu brył. Zadanie okazało się najtrudniejszym w arkuszu – za jego rozwiązanie gimnazjaliści uzyskali średnio 23% punktów możliwych do zdobycia.

CZEŚĆ Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO

Egzamin z języka obcego nowożytnego zdawany był na dwóch poziomach: podstawowym i rozszerzonym. Wszyscy gimnazjaliści przystępowali do egzaminu na poziomie podstawowym, natomiast uczniowie, którzy kontynuowali w gimnazjum naukę danego języka ze szkoły podstawowej, rozwiązywali obowiązkowo także zadania na poziomie rozszerzonym. Do egzaminu na poziomie rozszerzonym mogli również przystąpić uczniowie, którzy rozpoczęli naukę wybranego języka w gimnazjum.

Uczniowie mogli przystąpić do egzaminu z jednego z języków, których uczyli się w gimnazjum jako przedmiotu obowiązkowego: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego albo włoskiego. Wszystkie zestawy egzaminacyjne miały identyczną formę, składały się z tych samych części, tej samej liczby zadań tego samego typu, za które można było otrzymać taką samą liczbę punktów.

CZEŚĆ Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO NA POZIOMIE PODSTAWOWYM

Za rozwiązanie zadań z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym gimnazjaliści uzyskali średnio:

- z języka angielskiego – 68% punktów
- z języka niemieckiego – 56% punktów
- z języka rosyjskiego – 60% punktów
- z języka francuskiego – 80% punktów
- z języka hiszpańskiego – 77% punktów (do egzaminu przystąpiło 15 osób, w związku z czym nie jest on brany pod uwagę w poniższej analizie)
- z języka włoskiego – 58% punktów (do egzaminu przystąpiło 21 osób, w związku z czym nie jest on brany pod uwagę w poniższej analizie).

W arkuszu egzaminacyjnym sprawdzane były umiejętności zdających w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Analiza wyników pokazuje, że gimnazjaliści przystępujący w tym roku do egzaminu z języka angielskiego w porównywalnym stopniu opanowali umiejętności we wszystkich czterech obszarach, w przypadku pozostałych języków obserwujemy większe zróżnicowanie wyników uzyskanych w poszczególnych częściach testu.

Gimnazjaliści dobrze poradzi sobie z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu. Najwyższy wynik (77% punktów) uzyskali w tej części arkusza zdający, którzy przystąpili do egzaminu z języka francuskiego. Zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu okazały się też najłatwiejsze dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego i angielskiego. W przypadku języka rosyjskiego gimnazjaliści najlepiej poradzi sobie z rozwiązaniem zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych (73% punkty). Największym wyzwaniem dla znacznej części zdających były, podobnie jak w latach ubiegłych, zadania sprawdzające znajomość środków językowych. Dotyczy to języka niemieckiego i rosyjskiego. W przypadku pozostałych języków wynik osiągnięty w tej części jest porównywalny z wynikami z pozostałych części arkusza egzaminacyjnego.

W arkuszach ze wszystkich języków obcych zadanie 1. składało się z pięciu jednostek sprawdzających różnorodne umiejętności z podstawy programowej w zakresie rozumienia ze słuchu. Dość łatwa była dla uczniów większość zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji. Trudniejsze okazały się zadania sprawdzające umiejętność rozumienia tekstu jako całości, np. określenie jego głównej myśli, określenie intencji nadawcy tekstu lub określenie kontekstu sytuacyjnego.

Przykładowe zadania z arkuszy z języka angielskiego i rosyjskiego są omówione poniżej.

Zadanie 1. (przykłady z różnych języków)

Usłyszysz dwukrotnie teksty. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B albo C.

(1.) What is Julie going to do during her winter holidays?

A.

B.

C.

Transkrypcja

John: What are you going to do during the winter break, Julie?

Julie: I'm going to the mountains with my cousin. She's an excellent skier. I'd love to ski, but I can't.

John: So how are you going to spend your time?

Julie: There's a skating rink and I'll spend my time there. I love skating. In summer I always go hiking in the mountains, but I never do it in winter. I'm scared of snow storms.

(2.) Где можно услышать этот диалог?

A.

B.

C.

Transkrypcja

– Молодой человек, осторожнее! Куда Вы с таким огромным чемоданом?! Вы ведь весь экран зрителям загородили!

– Куда-куда! На своё место! А что мне с чемоданом делать, если до поезда ещё четыре часа осталось? Я на море еду – отдыхать!

– Вы бы ещё лежак с собой взяли!

– Да не кричите Вы! Фильм уже начался! Людям смотреть мешаете!

Chociaż uczniowie dobrze poradzili sobie z rozwiązaniem większości zadań sprawdzających wyszukiwanie szczegółowych informacji w tekście, niektóre z nich okazały się trudne. Dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka angielskiego najtrudniejsze w tym zadaniu okazało się wskazanie, co Julie zamierza robić w czasie ferii zimowych (1.). Poprawną odpowiedź B. (jazda na łyżwach) wybrało 59% uczniów. Udzielenie błędnej odpowiedzi mogło wynikać z nieznanomości słowa „skating” lub niezrozumienia fragmentów tekstu, w których była mowa o tym, że Julia nie umie jeździć na nartach i nie chodzi po górach w zimie.

Przykład (2.) ilustruje inne wymaganie z podstawy programowej niż te, które były sprawdzane w zadaniu (1.). Zadanie z języka rosyjskiego wymagało od zdających określenia miejsca, w którym odbywa się rozmowa (określenia kontekstu sytuacyjnego). Pomimo, że w tekście występowało kilka charakterystycznych słów i wyrażeń wskazujących na to, że rozmowa odbywa się w kinie, np. „экран”,

„зрители”, „фильм начался”, poprawną odpowiedź wybrało 49% zdających. Część zdających błędnie zaznaczała odpowiedzi **A.** (plaża) lub **B.** (stacja kolejowa) w związku z tym, że w nagraniu padały takie słowa, jak „море”, „лежак”, „чемодан”, „поезд”.

Umiejętność wyszukiwania szczegółowych informacji w tekście słuchanym była sprawdzana także w zadaniu 2. i 3. Poniżej przykład zadania na dobieranie sprawdzającego tę umiejętność.

Zadanie 2.

Usłyszysz dwukrotnie rozmowę Anny i Roberta na temat prezentów. Na podstawie informacji zawartych w nagraniu dopasuj do każdej osoby (2.1.–2.4.) prezent, który ona podaruje (A–E). Wpisz odpowiednią literę w każdą kratkę.

Uwaga! Jeden prezent został podany dodatkowo i nie pasuje do żadnej osoby.

Personen		Geschenke
2.1. Anna	☐	A. eine Computermaus
2.2. Robert	☐	B. ein Kriminalfilm
2.3. Markus	☐	C. ein Plüschtier
2.4. Jasmin	☐	D. eine Torte
		E. ein Buch

Transkrypcja

Robert: Hallo, Anna! Hast du schon ein Geschenk für Martha gekauft?

Anna: Noch nicht. Ich will etwas übers Internet kaufen. Martha hat gesagt, ihre Maus ist kaputt. Ich kaufe ihr also eine neue. Und du, Robert? Hast du schon etwas für sie gewählt?

Robert: Ja, aber mein Geschenk ist nicht so praktisch wie deins. Ich habe keine Geschenkideen. Aber ich will Martha einen Teddy kaufen.

Anna: Wie süß! Sie freut sich bestimmt über ein Maskottchen. Und was kaufen die anderen, Markus und Jasmin? Hast du sie gefragt?

Robert: Markus hat gesagt, dass Martha gerne Krimis liest. Er kauft ihr also einen Krimi. Sie liest in jeder freien Minute.

Anna: Das stimmt. Also... Alles ist schon vorbereitet. Getränke, Obst und Gemüsesalat. Wir brauchen nur noch etwas Süßes.

Robert: Jasmin hat eine gute Idee. Als Geschenk wird sie heute eine große Schokoladentorte für Martha backen. Ihre Mutter hilft ihr dabei.

W powyższym zadaniu z języka niemieckiego większość uczniów udzieliła poprawnej odpowiedzi w zadaniach 2.1., 2.2., 2.4. Znacznie trudniejsze okazało się zadanie 2.3., które poprawnie rozwiązało tylko 18% zdających. Dobierając prezent, który Markus zamierza podarować, duża część gimnazjalistów zaznaczyła odpowiedź **B.** (film kryminalny). Występujące w nagraniu słowo „Krimis”, oznaczające „kryminały”, uczniowie kojarzyli przede wszystkim z filmem, a w tekście występowało ono w połączeniu z czasownikiem „lesen” (czytać), co wyraźnie wskazywało na odpowiedź **C.** (książka).

Analiza wyników zadań z części sprawdzającej rozumienie tekstów pisanych pokazuje, że zadania w tej części arkusza były najłatwiejsze dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka francuskiego, a najtrudniejsze dla zdających przystępujących do egzaminu z języka rosyjskiego (odpowiednio 77% i 53% punktów możliwych do uzyskania). Podobnie jak w przypadku rozumienia ze słuchu, uczniowie lepiej opanowali umiejętność wyszukiwania szczegółów w tekstach niż umiejętność rozumienia ogólnego sensu tekstu, ale poziom wykonania poszczególnych zadań zależał przede wszystkim od środków językowych w nich wykorzystanych oraz rodzaju tekstu, na którym oparta była dana jednostka zadania.

Zadanie 7.

Przeczytaj ogłoszenia. Do każdego z nich dobierz odpowiednie zdanie.

<p>(1.)</p> <p>TODAY'S CHEF'S SPECIALS:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ onion soup with grated cheese ○ chicken curry with rice ○ cucumber salad ○ fresh strawberries with cream ○ green tea with lemon juice <p>Only £9.49 Service included.</p>	<p>(2.)</p> <p style="text-align: center;">NEW LOWER PRICE!</p> <p>Juice made from mountain spring water and 100% natural fruit extracts. No sugar added.</p> <p>Best before: see the top of the carton.</p>
---	---

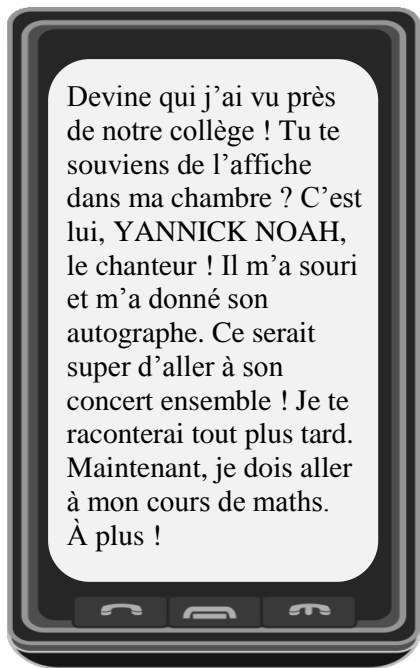
Obydwa przykłady z arkusza egzaminacyjnego z języka angielskiego sprawdzały umiejętność określenia kontekstu sytuacyjnego. 83% zdających poprawnie zidentyfikowało pierwsze ogłoszenie (1.), spis dań polecanych przez szefa kuchni, jako tekst, który można zobaczyć na tablicy przed restauracją **B**. (This text is placed on a board outside a restaurant). Wskazanie, że drugi tekst (2.) można zobaczyć na opakowaniu produktu żywnościowego **A**. (This text can be seen on the packaging of a food product.) okazało się dużo trudniejsze. Poprawnej odpowiedzi udzieliło 56% zdających.

Zadanie 8.

Przeczytaj teksty. Z podanych odpowiedzi wybierz właściwą, zgodną z treścią tekstu. Zakreśl literę A, B albo C.

<p>(1.)</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Message ✕</p> <p>De : <input type="text" value="claire.dubois@yahoo.fr"/></p> <p>À : <input type="text" value="emilie.rousseau@mail.com"/></p> <p>Objet : <input type="text" value="Coucou !"/></p> <p>Émilie, Tu te souviens de moi ? Nous nous sommes rencontrées à l'exposition de peinture. Vendredi, je viens à Paris. Je voudrais voir le festival de films français qui commence demain. J'ai deux billets pour la séance d'ouverture. On passera « Le café du coin ». Tu viens avec moi ? Bises Claire</p> </div>	<p>Claire invite Émilie</p> <p>A. au café. B. à l'exposition. C. au cinéma.</p>
--	---

(2.)

Ce texte parle

- A. d'une journée en classe.
- B. d'une rencontre extraordinaire.**
- C. d'impressions à la sortie d'un concert.

Zadanie 8. oparte było na tekstach o charakterze prywatnym. Dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka francuskiego dość łatwe okazało się zadanie sprawdzające umiejętność wyszukania szczegółowej informacji w tekście (1.). 82% zdających udzieliło poprawnej odpowiedzi, wskazując, że Claire zaprasza Émilie do kina. Na poprawną odpowiedź naprowadzały użyte w tekście właściwe słowa związane z kinem, m.in. „le festival de films”, „la séance d'ouverture”. Niższy odsetek uczniów przystępujących do egzaminu z języka francuskiego (57%) rozwiązał poprawnie zadanie sprawdzające umiejętność określania głównej myśli tekstu. Poprawne wskazanie tematu wiadomości SMS (2.) wymagało znajomości czasu przeszłego, a także zrozumienia pełnego kontekstu wypowiedzi. Należało połączyć słowo „une rencontre” z fragmentami tekstu mówiącymi o spotkaniu („j'ai vu”, „(il) m'a donné son autographe”). Słowo „extraordinaire” nawiązuje do wyjątkowości sytuacji, w której młoda osoba niespodziewanie spotyka na ulicy idola znanego z plakatu i dzieli się na gorąco swoimi emocjami, opisując kolejne etapy spotkania (m.in. przy użyciu zdań wykrzyknikowych) oraz stopniując napięcie: „Devine qui j'ai vu” – „Zgadnij, kogo widziałam”.

Umiejętność wyszukiwania szczegółowych informacji w tekście sprawdzana była także w zadaniu 9. Większość zdających dość dobrze poradziła sobie z tym zadaniem; najtrudniejsze okazało się ono dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka rosyjskiego.

Zadanie 9.

Przeczytaj ogłoszenia o trzech ciekawych imprezach (A–C) oraz pytania dotyczące tych ogłoszeń (9.1.–9.4.). Do każdego pytania dopasuj właściwe ogłoszenie. Wpisz rozwiązania do tabeli.

Uwaga! Jedno z ogłoszeń pasuje do dwóch pytań.

A.	Дорогие друзья! Второго апреля во Дворце спорта открывается фотовыставка «Мир в объективе». На экспозиции будут работы фотографов-профессионалов, пассией которых являются путешествия. Здесь вы наверняка получите море впечатлений, океан позитива, а ещё узнаете о том, как выбрать фотоаппарат, чтобы делать отличные снимки, и какие новинки появились на полках фотомагазинов.
-----------	--

B.	Приглашаем всех на «День удовольствий» в нашем фотоателье. В этот день наши услуги будут дешевле на 30%. К тому же, мы поможем вам подготовить приятный сюрприз вашим родным и близким – фотокалендарь со снимками, на которых будут ваши родители, бабушки и дедушки. А тот, кто принесёт самые интересные фотографии, получит приз – туристическую поездку.
-----------	---

C.	Внимание! Телеканал «Семья» приглашает на финал фотоконкурса «Мир глазами детей», который пройдёт в детском доме №5. Будем вместе отдыхать, играть и делать смешные фотографии, которые соберём в один альбом. Чтобы попасть на праздник, достаточно принести интересную книгу, настольную игру, карандаши или краски. Их так не хватает малышам в детском доме.
-----------	--

Какое объявление заинтересует тех, кто

9.1.	любит помогать другим?	C
9.2.	мечтает об интересном путешествии?	B
9.3.	собирает семейные фотографии?	B
9.4.	планирует купить новый фотоаппарат?	A

Zadaniem gimnazjalistów było dopasowanie do kilku osób odpowiedniej imprezy, związanej z fotografią. 59% zdających poprawnie rozwiązało zadanie 9.4. – dla osoby, która planuje kupić nowy aparat fotograficzny wybrali odpowiedź A., dlatego że w tekście pojawiły się słowa „на полках”, „фотомагазин”. Natomiast zadanie 9.2. poprawnie rozwiązało tylko 29% zdających – poprawne wykonanie zadania (wskazanie odpowiedzi B.) wymagało zidentyfikowania słowa „путешествие” jako synonimu do wyrażenia „туристическая поездка”. Uczniowie o niższych umiejętnościach często wybierali nieprawidłową odpowiedź A., która mogła być atrakcyjna, ponieważ słowo „путешествие” występowało w tym tekście.

Oprócz rozumienia tekstów, w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzana była także znajomość funkcji językowych oraz środków językowych. Uczniowie, którzy przystępowali do egzaminu z języka angielskiego i francuskiego w zbliżonym stopniu opanowali umiejętności sprawdzane w obydwu tych częściach. W przypadku języka niemieckiego i rosyjskiego zdający uzyskali wyższe wyniki w części sprawdzającej znajomość funkcji językowych.

Niezależnie od wybranego przez uczniów języka najtrudniejsze spośród zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych okazało się zadanie 4., które wymagało wybrania właściwej reakcji

na wypowiedzi wysłuchane z płyty CD, znacznie łatwiejsze było wybranie poprawnej odpowiedzi w zadaniach, które oparte były na tekstach pisanych (większość uczniów uzyskała wyższe wyniki w zadaniu 6., jedynie dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka niemieckiego łatwiejsze było zadanie 5.)

Zadanie 5. (przykłady z różnych języków)

Uzupełnij poniższe minidialogi, wybierając spośród podanych odpowiedzi brakującą wypowiedź jednej z osób. Zakreśl literę A, B albo C.

(1.) **X:** Excuse me, how do I get to the station, please?

Y: _____

X: Thank you.

- A. You can get one right now.
- B. That's right. Here you are.
- C. Go straight on, then turn right.

Zadanie 6.

Dla każdej z opisanych sytuacji wybierz właściwą reakcję. Zakreśl literę A, B albo C.

(3.) Jesteś w aptece, chcesz zapłacić za lekarstwa. Co powiesz?

- A. C'est tout, Madame ?
- B. Vous désirez, Madame ?
- C. Ça fait combien, Madame ?

(4.) Witasz się z kolegą. Co powiesz?

- A. Grüß dich, Jens!
- B. Bis dann, Jens!
- C. Tschüs, Jens!

Przykłada z języka angielskiego (1.) wyraźnie pokazuje, że łatwiejsze były te zadania, w których poprawną odpowiedzią była reakcja standardowa, najczęściej prezentowana w podręcznikach przy omawianiu danego tematu. Reagując na prośbę o wskazanie drogi, w przypadku języka angielskiego poprawnej odpowiedzi C. (Go straight on, then turn right.) udzieliło 83% zdających.

W zadaniu 6. dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka francuskiego proste okazało się rozwiązanie zadania dotyczącego płatności w aptece (3.). Mimo, że wszystkie opcje są typowymi wyrażeniami używanymi przy kupowaniu, 91% uczniów wybrało odpowiedź C. (Ça fait combien, Madame ?), która jest zwrotem związanym z płaceniem, typowym dla osoby kupującej.

Znacznie trudniejsze okazało się zadanie z języka niemieckiego (4.). Pomimo, że sprawdzało ono podstawowy zwrot grzecznościowy, poprawną odpowiedź A. (Grüß dich, Jens!) wybrało tylko 41% uczniów. Duży odsetek zdających wybrał odpowiedź C. (Tschüs, Jens!), wyrażenie, które w języku niemieckim jest używane wyłącznie jako forma stosowana na pożegnanie.

W arkuszu egzaminacyjnym były dwa zadania sprawdzające znajomość środków językowych, pierwsze z nich (zadanie 10.) sprawdzało przede wszystkim znajomość leksyki, a drugie (zadanie 11.) znajomość struktur gramatycznych. Wyniki wskazują, że uczniowie przystępujący do egzaminu z języka niemieckiego i rosyjskiego uzyskali niższe wyniki w zadaniu sprawdzającym znajomość słownictwa, natomiast w pozostałych językach trudniejsze okazało się zadanie sprawdzające znajomość struktur gramatycznych. W przypadku języka angielskiego trudne okazało się uzupełnienie zadania wymagającego użycia czasu *Past Simple* w powiązaniu z okolicznikiem *a few weeks ago*; w języku niemieckim wybranie poprawnej formy czasownika *finden* w czasie teraźniejszym; w języku rosyjskim odmiana rzeczownika rodzaju żeńskiego *квартура*; w języku francuskim użycie rodzajnika ściągniętego.

CZĘŚĆ Z JĘZYKA OBCEGO NOWOŻYTNEGO NA POZIOMIE ROZSZERZONYM

Za rozwiązanie zadań z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym gimnazjaliści uzyskali średnio:

- z języka angielskiego – 45% punktów
- z języka niemieckiego – 42% punktów
- z języka rosyjskiego – 73% punktów (do egzaminu przystąpiły 3 osoby, w związku z czym nie jest on brany pod uwagę w poniższej analizie)
- z języka francuskiego – 78% punktów
- z języka hiszpańskiego – 68% punktów (do egzaminu przystąpiła 1 osoba, w związku z czym nie jest on brany pod uwagę w poniższej analizie)
- z języka włoskiego – 91% punktów (do egzaminu przystąpiły 2 osoby, w związku z czym nie jest on brany pod uwagę w poniższej analizie).

W przypadku języka angielskiego wyraźnie widać, że uczniowie lepiej opanowali umiejętności związane z rozumieniem wypowiedzi (rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstów pisanych) niż z tworzeniem wypowiedzi. Uczniowie przystępujący do egzaminu z języka niemieckiego i rosyjskiego najlepiej wykonali zadania w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu, słabiej opanowali umiejętności związane z rozumieniem tekstów pisanych i tworzeniem wypowiedzi. Najslabiej opanowaną umiejętnością, niezależnie od wybranego języka, było stosowanie środków językowych.

Na poziomie rozszerzonym – w porównaniu z poziomem podstawowym – podstawa programowa w zakresie rozumienia ze słuchu nie określa żadnych dodatkowych umiejętności. Zadania różnią się od tych na poziomie podstawowym długością tekstów, tempem odtwarzanych nagrań oraz wymaganym do ich rozwiązania zakresem środków językowych. Zadanie 1. oparte jest na dwóch różnorodnych tekstach i, podobnie jak na poziomie podstawowym, sprawdzane są w nim różnorodne umiejętności z podstawy programowej. Poniżej zaprezentowano fragment zadania 1. z języka angielskiego.

Zadanie 1.

Na podstawie informacji zawartych w nagraniu w zadaniach 1.1.–1.3. z podanych odpowiedzi wybierz właściwą. Zakreśl literę A, B albo C.

Tekst 1.

Usłyszysz rozmowę brata i siostry.

1.1. Where are the CDs which Sheila bought?

- A. on the desk
- B. in the drawer
- C. on the shelf

1.2. There is no food at home because

- A. the family will eat in a restaurant.
- B. Tony has forgotten to buy any.
- C. it will be delivered later.

1.3. Sheila and Tony are talking while

- A. looking for something to eat.
- B. getting ready for a birthday party.
- C. cleaning the house before their parents come back.

Transkrypcja

Woman: Tony, where are the CDs I bought yesterday for the party? I left them here on this shelf.

Man: Oh, sorry Sheila. I put them somewhere when I was cleaning in the morning. Into the drawer perhaps?

Woman: No, only the old ones are there. I just don't want to be looking for them when our guests come.

Man: Have you checked on the desk?

Woman: Yes, but I didn't see them there.

Man: I'll check the desk again. Oh, here they are. You didn't look carefully enough. They were behind your laptop.

Woman: What a relief!

Man: Now, the drinks are in the fridge but what about the food? We haven't prepared anything yet!

Woman: Tony, have you forgotten? Mark and Gina are bringing the cake and I've ordered pizza and some salads from the restaurant to be brought here at six o'clock.

Man: Sorry, I'm just a bit nervous. It's an important day for me.

Woman: I know, I know, you'll be very old today. Sixteen! But don't worry, I was sixteen two years ago and I'm still alive.

Man: Oh, please, stop it. When are mum and dad coming back?

Woman: About ten. We won't have much time to clean the house after the party.

Man: We'll manage.

Zadanie sprawdzało umiejętność wyszukiwania szczegółowych informacji w tekście oraz umiejętność określania kontekstu sytuacyjnego. 82% zdających udzieliło poprawnej odpowiedzi w zadaniu 1.1. wskazując, że płyty są na biurku. Znacznie trudniejsze, mimo że sprawdzało tę samą umiejętność, okazało się zadanie 1.2., które poprawnie rozwiązało 39% zdających. Wybranie poprawnej odpowiedzi C. (it will be delivered later) wymagało zrozumienia, że Sheila zamówiła w restauracji pizzę i salatkę, które mają być dostarczone około godziny 18. Ostatnie zadanie wymagało określenia

na podstawie całego dialogu, w jakiej sytuacji te osoby ze sobą rozmawiają. Poprawnie kontekst tego dialogu (rozmowa, która toczy się w trakcie przygotowań do przyjęcia) zidentyfikowało 67% uczniów.

Drugim zadaniem sprawdzającym umiejętność rozumienia ze słuchu jest zadanie na dobieranie, które sprawdza jedną umiejętność – wyszukiwanie szczegółowych informacji w tekście. Zadanie to oparte jest na wypowiedziach czterech osób na zbliżony temat i wymaga od zdających dużej koncentracji, aby wyselekcjonować w tekście informacje niezbędne do udzielenia poprawnej odpowiedzi.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych, oprócz zakładanej lepszej znajomości środków językowych, podstawa programowa wymienia dwa wymagania dodatkowe, które powinni opanować uczniowie na poziomie rozszerzonym, tj. określanie głównej myśli poszczególnych części tekstu (umiejętność sprawdzana w zadaniu 3.) oraz rozpoznawanie związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (umiejętność sprawdzana w zadaniu 4.). Podobnie jak w roku ubiegłym, trudniejsze dla większości zdających okazało się zadanie 4. Dla uczniów przystępujących do egzaminu z języka angielskiego, niemieckiego i francuskiego było to najtrudniejsze zadanie w części sprawdzającej umiejętność rozumienia tekstów pisanych.

Wyszukiwanie szczegółowych informacji w tekstach pisanych sprawdzane było w zadaniu 5. Co ciekawe, w przypadku dwóch języków (niemieckiego i francuskiego) uczniowie uzyskali w tym zadaniu wyraźnie wyższe wyniki niż w zadaniu 2. sprawdzającym tę samą umiejętność w oparciu o teksty słuchane. Uczniowie, którzy przystąpili do egzaminu z języka angielskiego uzyskali zbliżone wyniki za obydwa te zadania.

Oprócz zadań zamkniętych, sprawdzających rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych, w zestawach egzaminacyjnych na poziomie rozszerzonym występowały zadania otwarte, sprawdzające umiejętność stosowania środków językowych oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej. Dla dużej grupy uczniów zadania te okazały się bardzo trudne.

Stosowanie środków językowych to umiejętność zdecydowanie najslabiej opanowana przez wszystkich gimnazjalistów. Większość uczniów nie potrafiła poprawnie uzupełnić tekstu w zadaniu 6. oraz zdań w zadaniu 7. Duże problemy sprawiało uczniom tworzenie liczby mnogiej rzeczowników, utworzenie nieregularnej formy liczebnika porządkowego *drei* oraz odmiana przymiotników po rodzajniku nieokreślonym (w języku niemieckim), użycie formy dzierżawczej rzeczownika oraz czasu *Present Perfect* z typowym dla niego określeniem *since* (w języku angielskim).

Brak znajomości podstawowych struktur leksykalno-gramatycznych wyraźnie wpływa również na jakość wypowiedzi pisemnych tworzonych przez gimnazjalistów. Zadaniem uczniów (w zależności od wybranego języka obcego) było napisanie tekstu o długości 50–100 słów na jeden z poniższych tematów.

Zadanie 8. (0–10)

Obejrzałeś(-aś) wystawę fotograficzną. W e-mailu do kolegi z USA/Hiszpanii/Włoch:

- **wyjaśnij, dlaczego wybrałeś(-aś) się na tę wystawę**
- **opisz zdjęcie, które najbardziej Ci się podobało**
- **napisz o Twoich planach związanych z fotografowaniem.**

Podpisz się jako XYZ.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność, bogactwo językowe oraz poprawność językowa.

Zadanie 8. (0–10)

Twój kolega z Rosji/Niemiec/Francji poinformował, że przyjeżdża do Ciebie w najbliższą sobotę / w najbliższy weekend. W e-mailu do tego kolegi:

- napisz, jak zareagowała Twoja rodzina na wiadomość o jego przyjeździe
- opisz pogodę zapowiadaną na weekend
- przedstaw plany na wspólne spędzenie czasu.

Podpisz się jako XYZ.

Rozwiń swoją wypowiedź w każdym z trzech podpunktów, pamiętając, że długość e-maila powinna wynosić od 50 do 100 słów. Oceniana jest umiejętność pełnego przekazania informacji, spójność, bogactwo językowe oraz poprawność językowa.

W zadaniu sprawdzane było opanowanie przez uczniów kilku wymagań podstawy programowej w zakresie tworzenia wypowiedzi pisemnej. Obydwa tematy wymagały od uczniów wykazania się umiejętnością opisywania ludzi, przedmiotów, miejsca, zjawisk i czynności, umiejętnością przedstawiania faktów z przeszłości i teraźniejszości oraz umiejętnością opisywania intencji, marzeń, nadziei i planów na przyszłość. Dodatkowo w temacie dotyczącym wystawy fotograficznej sprawdzana była umiejętność wyrażania i uzasadniania swoich poglądów i uczuć, a w temacie dotyczącym przyjazdu kolegi umiejętność przedstawiania opinii innych osób.

Uczniowie przystępujący do egzaminu z języka angielskiego i niemieckiego poradzili sobie znacznie słabiej z wykonaniem tego zadania, niż gimnazjaliści przystępujący do egzaminu z języka francuskiego. Podstawowymi przyczynami niższych wyników były przede wszystkim brak precyzji i wąski zakres stosowanych środków językowych. Dość niski wynik uzyskany przez zdających w zakresie treści (43% z angielskiego, 43% z niemieckiego) wskazuje, że zdający mają problem z komunikatywnym przekazaniem informacji i rozwinięciem swoich wypowiedzi. Nieco lepsze wyniki uczniowie uzyskali za spójność i logikę tekstu. Podobnie jak w latach ubiegłych niskie wyniki gimnazjaliści uzyskali w kryterium zakresu środków językowych oraz kryterium poprawności środków językowych. Jakość języka jest tym aspektem, który wymaga szczególnej uwagi w procesie dydaktycznym. Niewłaściwy dobór słownictwa i błędy gramatyczne bardzo często uniemożliwiają lub znacznie utrudniają komunikatywne przekazanie informacji, a to wpływa na ocenę prac uczniów w kryterium treści.

Lech Gawryłow

dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie